

2018

זכאויות מתמודדים עם נכות נפשית במוסד לביטוח לאומי

שלוותה
מרכז לבריאות הנפש

בחוברת זו מובאים דברי הסבר כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק.
כל האמור בלשון זכר מכוון גם לנשים.

זכויות במוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי הוא מוסד לביטוח סוציאלי הפועל על-פי חוק. אשר תפקידו העיקרי להבטיח הגנה כלכלית באירועי חיים או מצבי מצוקה המגבילים יכולתו של אדם לעבוד ולהשתכר. הביטוח הלאומי גובה דמי ביטוח מכל תושבי ישראל, בהתאם להכנסותיהם ולמעמדם, ומשלם קצבאות וגמלאות בעת צורך. הסיוע לבעלי מוגבלויות כולל שיקום תעסוקתי במוסדות וארגונים נוספים בתחומים כגון דירה, תחבורה ובריאות.

מידע כללי: ערוצי שירות ופנייה למוסד לביטוח לאומי

1. מוקד טלפוני ארצי 6050* או 04-8812345
שירותים באמצעות המוקד: מתן מידע כללי ובירורים אישיים, ביצוע תשלומים, הזמנת אישורים, טפסים וחוברות הסברה לביתך. השירות הטלפוני ניתן בשפות עברית, ערבית, רוסית ואמהרית.

חשוב לדעת! קבלת המידע האישי מנציג שירות מותנה במסירת קוד סודי ומספר זהות. תוכל להזמין קוד סודי באתר האינטרנט או במוקד הטלפוני, אשר יישלח בדואר לכתובת הרשומה.

2. אתר הביטוח הלאומי באינטרנט <https://www.btl.gov.il>
באתר מפורסם מידע עדכני באשר לזכויות והטבות במוסד לביטוח הלאומי ובארגונים אחרים בקהילה. המידע באתר בשפות עברית, ערבית, אנגלית ורוסית. בין שירותים הניתנים באתר: הגשת תביעות ושליחת מסמכים באופן מקוון, מחשבוני זכויות עדכון פרטים, בירורים אישיים ושאלות כלליות, הזמנת אישורים וטפסים ועוד.

3. פנייה ישירה לסניף הביטוח הלאומי באזור מגוריך:
בפנייה ישירה לסניף הביטוח הלאומי באזור מגוריך ניתן להעזר בפקידים בביצוע פעולות בכל תחומי השירות וקבלת מידע.

אתר הביטוח הלאומי מפרסם את פרטי הסניפים והמחלקות הפעילות ברחבי הארץ, ערוצי שרות, שעות קבלת קהל, נגישות וערוצים ליצירת קשר.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

בסניפים ממוקמות תיבות שירות ועמדות לשרות עצמי באמצעותן ניתן למסור מסמכים, להנפיק אישורים ולקבל מידע מעבר לשעות קבלת הקהל. העמדות מוצבות בחזיתות סניפי הביטוח הלאומי ובחלק מהרשויות המקומיות. הפעלת העמדה נוחה למשתמש, בשפות עברית, ערבית ורוסית. **להפעלת העמדה יש להצטייד במספר תעודת זהות וקוד סודי.**

4. הביטוח הלאומי בסלולר:

ניתן להוריד לטלפונים חכמים את האפליקציה "המוסד לביטוח הלאומי", לשימוש במערכות אייפון ואנדרואיד. שירותי **האפליקציה** כוללים הזמנת אישורים וטפסים, מחשבוני זכויות ומדריכים למיצוי זכויות, איתור סניפים ופרטי התקשרות והגעה, תשלום דמי ביטוח לאומי וביטוח בריאות באמצעות אשראי ועוד.

"מחלקה ראשונה בשלוחה" - סיוע בהגשת תביעות למוסד לביטוח לאומי

שרות "מחלקה ראשונה" מאפשר למאושפדים במחלקות והמטופלים במרפאות החוץ, לקבל סיוע במיצוי זכויותיהם במוסד לביטוח לאומי, בהליך הכרה מקוצר (כחודש ימים) בהגשת תביעה לנכות כללית, שירותים מיוחדים או ילד נכה. השירות ניתן ללא תשלום.

לפרטים ותאום מפגש עם עו"ס רכזת השרות ניתן לפנות לצוותי הטיפול.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

1. קצבת נכות כללית

קצבת נכות כללית היא קצבה חודשית המשולמת **לתושבי ישראל, גברים ונשים, מגיל 18 ועד פרישה, אשר עקב ליקוי רפואי - גופני, נפשי או שכלי - נפגעה יכולתם לעבוד ולהשתכר למחייתם; ולנשים עקרות בית, אשר עקב ליקוי רפואי נפגעה יכולתן לתפקד במשק הבית**. קצבת הנכות נועדה להבטיח הכנסה מינימלית לקיום, כפיצוי ובדן הכושר לעבוד ולהשתכר.

חשוב לדעת: לקצבת נכות כללית זכאי מי שאינו מקבל שכר מעבודה או שהכנסתו נמוכה מ-60% השכר הממוצע במשק.

הליך קביעת זכאות לביטוח נכות כללית

הגשת התביעה: יש למלא טופס תביעה לקבלת קצבת נכות, בחתימת ידו של התובע; ולצרף מסמכים רפואיים, אישורי העסקה והכנסה, וכל מסמך התומך בהוכחת הזכאות לקצבה - בהתאם לנסיבות האישיות, כמפורט בטופס התביעה.

מי מגיש את התביעה? את התביעה לקצבה ממלא ומגיש המבוטח עצמו, בחתימת ידו. במידה ומצבו הרפואי אינו מאפשר זאת, רשאי להסתמך על אדם מטעמו, כגון בן משפחה, עובד סוציאלי או אפוטרופוס. אם מגיש התביעה והחתום עליה אינו תובע הקצבה, יש לצרף אישור משפטי כגון ייפוי כוח או מינוי אפוטרופוס.

מתי מגישים את התביעה? את התביעה יש להגיש לא יאוחר מתום שנה (12 חודשים) מאבחון המחלה. תחילת הזכאות לקצבה תהיה בתום 90 יום מהתאריך שלגביו נקבע כי לקית באי כושר השתכרות (כלומר, ממועד תחילת המחלה ולא ממועד קבלת ההחלטה בוועדה).

קביעת הנכות הרפואית: כדי לקבוע את הזכאות לקצבת נכות כללית, על המבקש לקבלה לעבור תחילה ועדה רפואית שתקבע מהם אחוזי הנכות הרפואית. הועדה מורכבת ממזכיר ורופא מומחה בתחום התביעה. למשל, פסיכיאטר ידון בתביעה בנושא מוגבלות על רקע מחלה נפשית.

הוועדה קובעת מאילו מחלות או ליקויים רפואיים סובל התובע, את דרגת הנכות הרפואית ומועד הפעטה.

כדי לקבל קצבת נכות כללית נדרשת הכרה בנכות רפואית בשיעור של 60% לפחות; או בשיעור של 40% לפחות, אם נקבעה נכות רפואית בשיעור של 25% ומעלה לאחד הליקויים.

במקרה של עקרת בית נכה נדרשת הכרה בנכות רפואית בשיעור של 50% לפחות. אם נקבעה הכרה בנכות רפואית בסף המזכה, התביעה תעבור לשלב הבא, הערכת הפגיעה בכושר העבודה.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

חשוב לדעת! מרכזי "יד מכוונת" ברחבי הארץ המספקים שירותי ייעוץ והכוונה על ידי מומחים לקראת ועדות רפואיות של המוסד לביטוח לאומי. השרות ניתן ללא תשלום מטעם המדינה. מוקד פניות ארצי 2496*.

קביעת אבדן כושר העבודה (דרגת אי-כושר): בקביעת העדר או אובדן כושר העבודה נבדקת המידה בה הנכות הרפואית משפיעה על הכושר לעבוד ולהשתכר, על היכולת לשוב לעבודה, או לעבוד בעבודה אחרת; ובמקרה של עקרת בית, על כושרה לתפקד במשק בית. כדי לקבל קצבת נכות כללית נדרשת הכרה באבדן כושר עבודה או תפקוד במשק בית, בשיעור של 50% לפחות.

בסיום בדיקת הזכאות תשלח בדואר החלטה בכתב בצרוף פרוטוקול הוועדה הרפואית.

מתי משולמת הקצבה? קצבת הנכות משולמת מהיום ה-91 לקביעת דרגת אי-הכושר. למי שנקבעה לו דרגת אי-כושר בשיעור 100%, לתקופה של 6 חודשים לפחות, קצבת הנכות תשולם מהיום ה-31 לקביעת דרגת אי הכושר. ניתן לקבל תשלום רטרואקטיבי עבור שנה לכל היותר מיום הגשת התביעה.

גובה קצבת הנכות נקבע לפי דרגת אי הכושר ואחוז הנכות הרפואית; וכולל תוספת תשלום עבור בני זוג וילדים (תוספת תלויים).

למי משולמת הקצבה?

הקצבה משולמת לחשבון הבנק של המבוטח הזכאי.

במקרים בהם נקבע שאדם אינו מסוגל להשתמש בקצבה לטובתו או לטובת התלויים בו תשלום הקצבה לחשבוננו של אדם שימנה הביטוח הלאומי לתפקיד מקבל קצבה.

תשלום קצבת נכות במהלך אשפוז (חלוקת קצבה)

קצבת נכות כללית משמשת למימון הוצאות נכים השוהים במסגרת מוסדית ציבורית, או בתנאי אשפוז מלאים במחלקה פסיכיאטרית, למעלה מ- 90 יום. במצבים אלו מרבית הקצבה תועבר ישירות למסגרת המטפלת ויתרת הסכום תופקד בחשבוננו של הנכה.

שיעורי חלוקת הקצבה משתנים בהתאם לזכאות הנכה לקצבה, לתוספת עבור בן/בת הזוג והילדים ואופי האשפוז.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

חייל או מתנדב בשירות חובה / שירות לאומי: מי שהגיש במהלך תקופת השירות תביעה ראשונה לקצבת נכות, תיבחן זכאותו ככל מבוטח אחר. למי שנקבעה קצבת נכות קבועה לפני שהחל את השירות, ימשיך לקבלה במלואה במהלך השירות. מי שנקבעה לו נכות רפואית ו/או דרגת אי כושר זמנית, יוזמן להערכה חוזרת של זכאותו.

יולדת נכה, חד הורית, שנקבעה לה דרגת אי-כושר של 100%, שאינה מסוגלת לטפל בתינוק בהחזקתה, עשויה להיות זכאית לקצבה מיוחדת.

בן זוג של יולדת נכה, שאינה מסוגלת לטפל בתינוק שנולד להם, עשוי להיות זכאי לתגמול, אם הפסיק לעבוד על-מנת לטפל בתינוק משך 14 שבועות.

מעבר מקצבת נכות כללית לקצבת זקנה (אזרח ותיק)

קצבת נכות מוענקת רק עד לגיל הפרישה, ולאחר מועד זה ניתן לקבל קצבת זקנה בלבד. יחד עם זאת, קצבת זקנה לנכה לא תפחת מגובה סכום קצבת הנכות ומעודכנת בשיעורים ובמועדים שבהם מתעדכנת קצבת נכות כללית. לאחר גיל פרישה תמשך הזכאות להטבות הנלוות להכרה בנכות כללית במוסדות אחרים.

מרכז תמיכה ומידע ארצי לאזרחים ותיקים ובני משפחתם

שירות הייעוץ לאזרח הוותיק ומשפחתו בביטוח הלאומי מפעיל מרכז תמיכה ומידע טלפוני ארצי, בטלפון: *9696 או 02-6709857, בימים א' עד ה', בין השעות 9:00 עד 12:30.

השירות ניתן ללא תשלום, בנושאים הבאים:

- ✓ מיצוי זכויות בביטוח הלאומי.
- ✓ מידע על זכויות ושירותים בקהילה.
- ✓ ייעוץ בנושאים רלוונטיים לאדם המבוגר.

ניתן לקבל מענה בשפות עברית: 02-6463400, ערבית: 02-6463401, רוסית: 02-6463402, אמהרית: 02-6463403, אנגלית: 02-6463404.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

2. קצבת שירותים מיוחדים לנכים קשים

לקצבה לשירותים מיוחדים זכאים גברים ונשים עד גיל פרישה המבוטחים בביטוח הלאומי וזקוקים לעזרה רבה של אדם אחר בפעולות היום-יום; או שהם זקוקים להשגחה מתמדת למניעת סכנת חיים לעצמם או זולתם. הקצבה נועדה לממן שירותי טיפול בבית הנכה בקהילה. על כן, נכים השוהים במוסד בו ניתנים שרותי רפואה, סיעוד או שיקום, אינם זכאים לקצבת שירותים מיוחדים.

תנאי הזכאות לגמלת שירותים מיוחדים

א. **זכאות לקצבת נכות כללית** וקביעת נכות רפואית בשיעור של 60% לפחות לעניין שירותים מיוחדים, או קביעת נכות רפואית בשיעור של 75% במידה ואינו זכאי לקצבת הנכות.

ובלבד שאינו מקבל הטבות על פי הסכם ניידות, בתנאים שקבע הביטוח הלאומי; שאינו מקבל קצבה מיוחדת לנפגעי עבודה מהביטוח הלאומי; אינו מקבל תשלום בעד טיפול אישי או בעד עזרה בבית על-פי חוק כלשהו; הוא אינו נמצא במוסד שניתנים בו שירותי רפואה, סיעוד או שיקום; והכנסתו מעבודה אינה עולה על 5 פעמים השכר הממוצע.

ב. **צורך בעזרה או השגחה רבה של אדם אחר בתחומים הבאים (מבחן תלות):**

✓ פעולות היום יום הבסיסיות: ניידות בתוך הבית, רחצה, הלבשה, אכילה והיגיינה אישית.

✓ פעולות משק בית כגון: הכנת מזון, הפעלת מכשירי חשמל, אחזקת הבית, טיפול תרופתי, ביצוע קניות וסידורים מוסדיים וכספיים.

✓ צורך בהשגחה מתמדת למניעת סכנת חיים לעצמם או לאחרים

ג. גיל: זכאות לשר"ם מגיל 18 ועד 6 חודשים לאחר גיל פרישה.

הליך בדיקת זכאות לגמלת שירותים מיוחדים

✓ ניתן לתבוע לאחר קביעת נכות רפואית כללית, או במקביל להגשת התביעה לקצבת נכות כללית.

✓ יש להגיש טופס תביעה לקצבת שירותים מיוחדים בצרוף מסמכים רפואיים וכל מסמך אחר אשר יוכיח את הצורך בעזרה והשגחה.

✓ לאחר הגשת התביעה יוזמן התובע לוועדה רפואית לשירותים מיוחדים. במקרים מסוימים, התובע ייבדק גם בביתו בידי איש מקצוע על מנת להעריך את מידת תלותו בזולת.

✓ החלטת המוסד לביטוח לאומי תישלח בדואר.

מי שנמצא זכאי לקבלת קצבה לשירותים מיוחדים בעת הגיעו לגיל פרישה, יימשך תשלום הקצבה לאחר גיל הפרישה כל עוד עונה לתנאי הזכאות.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

3. גמלת ילד נכה (מוגבלות בגין נכות נפשית)

קצבה חודשית המשולמת על-ידי המוסד לביטוח לאומי עבור ילד עם לקות, בהתאם לסוג הלקות ומידת תלותו של הילד בזולת. ילדים הסובלים מהפרעה פסיכיאטרית עשויים להיות זכאים לגמלה. במקרים מסוימים הזכאות לגמלה מקנה זכויות והטבות נוספות וקבלת היתר להעסקת עובד זר לטיפול.

תנאי זכאות לגמלת ילד נכה במצבים של ליקוי או הפרעה נפשית:

- א. ילד מגיל 90 יום ועד גיל 18 ו-3 חודשים' העונה על אחד מאלה:
 - הוא לוקה בפסיכודה.
 - הוא לוקה בבעיה נפשית אחרת, ונדרשת השגחת מבוגר בסביבתו כדי למנוע סכנה, באופן החורג מהמצופה בגילו.
- ב. הילד הוא ילדו של מבטח תושב ישראל. והילד נמצא בישראל.
- ג. הילד מתגורר ומטופל במסגרת המשפחה.

אין אפשרות לקבלת קצבת ילד נכה כאשר: הילד שווה במוסד בתנאי פנימייה שניתנים בו שירותי ריפוי, סיעוד או שיקום; או מאושפז בבית חולים לצורכי ריפוי או שיקום מעל לשנה.

הליך הגשת תביעה לגמלת ילד נכה

מי מגיש את התביעה? ההורה או האפוטרופוס של הילד. במשפחות שבראשן הורה עצמאי (משפחה חד-הורית) יגיש את התביעה ההורה שהילד נמצא עמו.

✓ יש להגיש טופס תביעה לקצבת ילד נכה בצירוף מסמכים רפואיים עדכניים אודות המצב הרפואי והתפקודי של הילד, כמפורט בטופס התביעה. במקרה של מוגבלות נפשית נדרש מסמך מהמרפאה ומהפסיכיאטר המטפל, כולל תכנית טיפולים.

✓ לאחר הגשת מסמכי התביעה מתקיים דיון בוועדה רפואית הקובעת לגבי הזכאות לגמלה. הוועדה בוחנת את הצורך של הילד בהשגחה קבועה והתלות בעזרת אדם אחר בביצוע פעולות יומיומיות.

הופא הוועדה בודק את רמת תפקודו של הילד ביחס לבני גילו, ומעריך את מידת הקושי שמגלה בביצוע פעולות היום-יום (ניידות, לבישה, רחצה, אכילה, שליטה בצרכים).

בתוך 45 ימים מיום שהתקבלה התביעה תישלח החלטה, בצירוף פרוטוקול הוועדה הרפואית.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

הגשת תביעה חוזרת (בקשה לבדיקה מחדש): ניתן להגיש תביעה חוזרת כעבור 6 חודשים אם התביעה הקודמת נדחתה, או אם אושרה קצבה חלקית. אם חלה החמרה במצב הרפואי - ניתן להגיש תביעה חוזרת ללא תקופת המתנה.

הוריו של ילד נכה רשאים למשוך את כספי תכנית "חיסכון לכל ילד" טרם גיל 18 בשל מצב רפואי חמור ולטובת מימון צרכיו הרפואיים בלבד.

מעבר מגמלת ילד נכה לקצבת נכות כללית:

קצבת ילד נכה משולמת עד גיל 18 ו- 3 חודשים. לאחר מכן נבחנת הזכאות של הילד הבוגר לקצבת נכות כללית. בנוסף לקצבת הנכות, נבדקת הזכאות גם לקצבה לשירותים מיוחדים, למי שזקוק לסיוע בפעולות יום-יום.

הביטוח הלאומי יוזם פנייה למי שמקבל קצבת ילד נכה עם הגיעו לגיל 18, בהתאם למצבו הרפואי, לבירור וקביעת זכאותו לקצבת נכות כללית. עם זאת, כדאי לעקוב ולוודא מול בטל"א במועד המעבר להבטחת רצף הזכאות לגמלה והטבות נלוות להכרה בנכות כללית בבגרות.

זכויות במוסד לביטוח לאומי

4. גמלת סיעוד (חוק סיעוד)

גמלת סיעוד ניתנת למי שהגיעו לגיל פרישה, מתגוררים בקהילה- בביתם או בדיר מוגן במחלקות עצמאיות, וזקוקים לעזרה בפעולות היום-יום (להתלבש, להתרחץ, לאכול, להלך בבית וכד'), או להשגחה בבית למען בטיחותם (כגון חולי אלצהיימר). הגמלה ניתנת באמצעות שירותים, אולם יש מקרים בהם ניתן לקבל גמלת סיעוד בכסף עבור העסקת מטפל צמוד.

תנאי הזכאות לגמלת סיעוד

- ✓ **מגורים** - הגמלה מיועדת לקשישים הגרים בבית, בדיר מוגן או בבית אבות לתשושים/עצמאיים.
 - ✓ **מבחן הכנסות** - מעל תקרת הכנסות הנקבעת ע"י ביטוח לאומי תוענק רק מחצית הגמלה, או לא תינתן כלל. בקביעת גובה הגמלה מתחשבים גם בהכנסות בן/בת הזוג.
 - ✓ **סיוע בפעולות** - הקשיש נמצא זקוק במידה רבה לעזרתו של אדם אחר בעשיית פעולות היום-יום.
- לא ניתן לקבל גמלת סיעוד במקביל לקצבת שירותים מיוחדים מביטוח לאומי או קצבת עזרה לזולת ממשרד הביטחון.

הליך הגשת תביעה לגמלת סיעוד

את התביעה לגמלת סיעוד יכול להגיש גם אדם אחר המייצג את התובע - כגון בן משפחה, אפוטרופוס או עובד סוציאלי, לאחר שהתובע חתם על התביעה. יש למלא טופס תביעה לגמלת סיעוד ולהגישו בצירוף אישורים על הכנסות, ומסמכים רפואיים. אם נמצא כי התובע עומד בתנאי הזכאות הבסיסיים וניתן זכאות לגמלה יתואם מולו מבחן תלות במטרה לבחון את רמת תפקודו והתלות בסיוע.

מבחן תלות הוא בדיקה הנערכת בביתו של הזקן על ידי אנשי מקצוע מטעם הביטוח הלאומי. המבחן בודק את רמת התפקוד של הזקן בתוך הבית, בפעולות יומיומיות, וצורך בהשגחה בעקבות מצבים שבהם חלה ירידה קוגניטיבית.

- ✓ החלטת המוסד לביטוח לאומי תישלח בדואר לאחר ביקורו של המעריך בביתו של התובע. הזכאות על פי החוק, תחל מהיום השמיני להגשת התביעה ולכל המאוחר עד 60 יום מהגשת התביעה.
 - ✓ שיעורי גמלת הסיעוד נקבעים על פי מידת התלות של המבוטח בזולת, או מידת ההשגחה לה זקוק.
 - ✓ זכאי לגמלת סיעוד שמעסיק מטפל צמוד יכול לקבל את גמלת הסיעוד בכסף ולא בשירותים, או לשלב ביניהם, בתנאים שקבע הביטוח הלאומי.
- לאילו שירותים זכאים במסגרת גמלת סיעוד?** ניתן לבחור מבין הבאים: עזרה בפעולות היום-יום, בניהול משק הבית והשגחה על הזקן; אספקת מוצרי ספיגה חד-פעמיים; טיפול במרכז-יום לקשישים; שירותי מכבסה; משדר מצוקה.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

5. גמלת סיעוד (חוק סיעוד)

לגמלת הבטחת הכנסה זכאי תושב ישראל שהכנסתו פחותה מההכנסה המינימלית הנדרשת למחיה. הקצבה יכולה להיות מלאה או חלקית, כהשלמה להכנסתו - השלמה לשכר, לדמי אבטלה, לדמי מזונות וכו' - בהתאם למצבו המשפחתי ומספר הנפשות במשפחה.

תנאי הזכאות לגמלת הבטחת הכנסה

להבטחת הכנסה זכאי מי שהוא תושב ישראל, יחיד או בני זוג, העומדים בכל תנאים הבאים:

- גיל: מי שמלאו לו 20 שנים, או 18 במקרים מיוחדים כמפורט בהוראות הביטוח הלאומי.
- התייצבות בשירות התעסוקה: התובע ובת/בן זוגו מתייצבים בשירות התעסוקה; והם מחוסרי עבודה או נמצאים בהכשרה מקצועית או עובדים בשכר נמוך.

מי פטור מהתייצבות בשירות התעסוקה:

חולה שאינו מסוגל לעבוד יותר מ- 30 ימים רצופים - בשל מחלה זמנית, תאונה, ניתוח, או שזכאותו לקצבת נכות כללית נמצאת בשלבי בדיקה.
מי שנקבעה לו דרגת אי כושר בשיעור של 75%; או עקרת בית הזכאית לקצבת נכות כללית.
מי שמתגורר עם בן משפחה חולה הזקוק להשגחה מתמדת ומטפל בו ברוב שעות היממה

בדיקת הכנסות נכסים ורכב:

לצורך קביעת הזכאות לקצבה ולחישוב סכום הקצבה נבדקות הכנסותיהם של בני הזוג מעבודה, מנכסים פיננסיים ונכסי נדל"ן, וכן רכב בבעלותם או בשימושם.

הליך הגשת תביעה לגמלת הבטחת הכנסה:

יש למלא ולהגיש תביעה להבטחת הכנסה ולצרף את המסמכים הנדרשים כמפורט בטופס התביעה.

אין זכאות לתשלום קצבה באופן רטרואקטיבי - ועל כן, כדאי להגיש תביעה בהקדם. הביטוח הלאומי רשאי למנות "מקבל קצבה" (ראה פרק קצבת נכות כללית), או לחלקה בין בני זוג זכאים.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

6. שיקום מקצועי באמצעות הביטוח הלאומי

מטרת השיקום המקצועי היא השתלבות בעבודה בשוק הפתוח בעזרת הקניית מקצוע מתאים ו/או סיוע בהשמה בעבודה. הזכאות לשיקום מקצועי קיימת לצד הזכאות לסיוע בתעסוקה דרך סל שיקום.

מי זכאי?

מי שנקבעו לו לפחות 20% נכות רפואית משוקללת לצמיחות וטרם הגיע לגיל פרישה. מי שאינו מסוגל לעסוק בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת עקב הליקוי והוא זקוק להכשרה מקצועית כדי לחזור לעבודתו הקודמת או לעבודה התואמת את כישוריו בהווה, והוא מסוגל לתהליך של שיקום מקצועי ומסוגל להשתלב בשוק העבודה החופשי.

נכה שאינו מתאים לשיקום מקצועי, תיבדק האפשרות להעביר את הזכאות שלו לשיקום לבת/ בן זוגו, בתנאי שטרם הגיע לגיל פרישה, הוא מתגורר עם הנכה באופן קבוע ומשולמת בעדו קצבת הנכות.

מה כולל שירות השיקום המקצועי?

שירותי השיקום ניתנים בדרכים מגוונות: טיפול פרטני, סדנאות, קבוצות ופעילות קהילתית: ליווי עובד שיקום בכל שלבי התהליך, סיוע באבחון והכוונה מקצועית ושירותי השמה. לימודי מקצוע במגוון מוסדות לימודים גבוהים מוכרים, המקנים לבוגריהם תעודה מקצועית או תואר אקדמי.

תוכנית השמה להשתלבות בשוק העבודה בתום ההכשרה ותשלום דמי שיקום בזמן ההכשרה או הלימודים (לנכה שאינו מקבל קצבת נכות או שמקבל קצבה חלקית). תשלום הוצאות הקשורות בלימודים, כמו שכר לימוד, הוצאות נסיעה, ספרים ומכשירי לימוד. הנגשה ותמיכה בלמידה, כמו תרגום לשפת סימנים, תמלול והקראות.

איך מגישים תביעה?

מגישים טופס תביעה למתן שיקום מקצועי למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום מגוריך.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

ערעור על החלטות הביטוח הלאומי

אם הביטוח הלאומי דחה את תביעתך, אתה רשאי לערער בפני וועדת התביעות האזורית של בטל"א או לפני בית הדין האזורי לעבודה.

ערר בפני וועדת התביעות האזורית: לוועדת התביעות יכול לפנות תוך 6 חודשים מי שנדחתה תביעתו לקבלת קצבה בגין נכות כללית, שירותים מיוחדים, ילד נכה, נכות מעבודה, דמי פגיעה ותאונה וגמלת סיעוד.

יש למלא טופס פנייה מתאים ולהגישו לסניף הקרוב לאזור המגורים, באמצעות אתר האינטרנט, בדואר או במסירה ישירה. או לאגף חקיקה-גמלאות, המוסד לביטוח לאומי, שד' וייצמן 13, ירושלים 9543707

וועדת התביעות דנה אחת לחודש בפניות, יתקיים על סמך מסמכים בלבד, ללא נוכחותו של הפונה. הוועדה אינה מוסמכת לשנות את החלטתו של פקיד התביעות, אלא להמליץ לשקול אותה מחדש.

ערר בפני בית הדין האזורי לעבודה: ניתן לערער על החלטות בשאלות משפטיות בלבד, בפני בבית הדין האזורי לעבודה בתוך 60 יום. על החלטות בעניין נושאים אחרים, כגון תקופת הכשרה, הכנסה מעבודה, השכלה, גיל או זכאות, ניתן לערער לבית הדין לעבודה בתוך 12 חודשים.

עררתם בפני בית הדין הארצי לעבודה לא הצלחתם? אל ייאוש... ניתן לערער גם על החלטה של בית הדין האזורי לעבודה, בפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים: רח' קרן היסוד 20 ירושלים, טלפון: 077-2703333.

ניתן לבקש ייעוץ וייצוג מהלשכות לסיוע משפטי של משרד המשפטים באזור מגוריך. הסיוע כולל ייעוץ משפטי, עריכת מסמכים משפטיים; ייצוג בבית דין לעבודה ופעולות נוספות. בטל' 1-700-70-60-44.

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

זכויות והטבות נלוות להכרה בנכות כללית

הזכויות הבאות ניתנות למי שנקבעה לו נכות רפואית, ללא תלות בזכאות לקצבת הנכות:

תנאים נוספים	הזכאות	אחוז הנכות הרפואית
הנכות נקבעה על ידי המוסד לביטוח לאומי	שיקום מקצועי וסיוע בלימודים	לפחות 20% לצמיתות
הנכות נקבעה על ידי המוסד לביטוח לאומי	מרכז הכוון תעסוקתי לאנשים עם מוגבלות	לפחות 20%
הנכות נקבעה על ידי המוסד לביטוח לאומי או משרד הביטחון	הנחה בעמלות הבנקים	לפחות 40%
הנכות נקבעה על ידי המוסד לביטוח לאומי או במסגרת אישור זכאות לסל שיקום לנפגעי נפש	תוכנית "קהילה תומכת חיים עצמאיים לנכים"	לפחות 40%
הנכות נקבעה על ידי המוסד לביטוח לאומי ופסיכיאטר שקבע משרד הבריאות	סל שיקום לנפגעי נפש	לפחות 40% נכות על רקע נפשי
אושר כי תנועת הנכה ללא רכב על-לה לערער את מצב בריאותו	תג חנייה לנכה ופטור מתשלום אגרת רישוי	לפחות 60%
הפגיעה או המחלה שגרמה לנכות אירעה לאחר פתיחת החשבון בקופת הגמל	פטור ממס במשיכת כספים מקופת גמל לפני מועד הפירעון	לפחות 75%
נכי צה"ל זכאים לפטור אם נקבעו להם לפחות 50% נכות לצמיתות	פטור מתשלום דמי הסכמה לרשות מקרקעי ישראל	לפחות 80% לצמיתות
לבן הזוג אין הכנסה	נקודת זיכוי ממס הכנסה	מעל 90% (לזכאי או לבן זוגו)
	פטור ממס הכנסה	100% או 89% ומעלה על פי חישוב מיוחד
הזכאות מותנית, בחלק מהמקרים, בהליך של ועדה רפואית	הנחה במס רכישה	100% או 90% ומעלה על פי חישוב מיוחד

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

זכויות מקבלי קצבת נכות כללית במוסדות ובארגונים אחרים

איך מקבלים?	מי זכאי?	הטבה	
שולחים בקשה להטבה בצירוף אישור מהביטוח הלאומי על הזכאות לאגף השיקום במשרד העבודה והרווחה, רחוב ירמיהו 39, ת"ד 1260, ירושלים.	מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי-כושר בשיעור של 75% ומעלה שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של 80% ומעלה	הנחה בפעילות מונה, דמי שימוש ודמי התקנת טלפון	חברת בזק
בקשה לפטור או להנחה יש להפנות למנהל מקרקעי ישראל במקום המגורים. לפרטים טלפון 5575*.	מקבלי קצבת נכות כללית שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של 80% לפחות	פטור / הנחה מתשלום דמי הסכמה להעברת מקרקעין שבבעלות מנהל מקרקעי ישראל המוחזקים בידו בחכירה	מנהל מקרקעי ישראל
* מידע נוסף בנושא סיוע בשכר דירה - בהמשך	מקבלי קצבת נכות בעלי דרגת אי-כושר בשיעור של 75% ומעלה. מקבלי קצבת שירותים מיוחדים השווים בארץ פחות משנתיים	סיוע בשכר דירה או ברכישת דירת קבע מאחת מחברות הדיור הציבוריות	משרד הדיור והשיכון
יש להגיש בקשה לפני ביצוע רכישת המכשיר באמצעות רופא המשפחה בקופת החולים	בהתאם לתנאי הזכאות, בעלי נכות קבועה המתגוררים בקהילה וזקוקים למכשירי שיקום וניידות	סיוע במימון מכשירי שיקום וניידות	משרד הבריאות
לבדיקת הזכאות יש לפנות בכתב, בצירוף מסמכים רפואיים עדכניים, לכתובת: משרד התחבורה, היחידה לטיפול במוגבל ניידות (מרכז עדכון ובקרה), ת"ד 72 חולון 58100.	מקבלי קצבת נכות כללית שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של 60% ומעלה	תג חנייה לנכה ופטור מאגרת רישוי רכב פרטים באתר משרד התחבורה	משרד התחבורה

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

<p>הביטוח הלאומי מעביר למשרד התחבורה רשימות של מי שעשויים להיות זכאים להנחה. משרד התחבורה שולח לזכאים תעודות זכאות. ההנחה ניתנת ברכישת כרטיסיות בלבד, ואינה ניתנת בכל הקווים</p>	<p>מקבלי קצבת נכות כללית</p>	<p>33.3% הנחה בתעריפי נסיעה באוטובוסים</p>	
<p>ההנחה ניתנת ברכישת כל סוגי הכרטיסים בהצגת תעודת זהות או תעודת אזרח ותיק</p>	<p>נשים מגיל 60 ומעלה, גברים מגיל 65 ומעלה</p>	<p>50% הנחה בנסיעה באוטובוסים לאזרחים ותיקים</p>	
<p>ההנחה תינתן בקופת הרכבת עם הצגת תעודת נכה ותעודת זהות</p>	<p>מקבלי קצבת נכות מעבודה בעלי דרגת נכות קבועה בלבד של 20% ומעלה</p>	<p>הנחה בדמי נסיעה ברכבת בגובה של 10% מערך כרטיס הנסיעה בקווים בינעירוניים</p>	<p>רכבת ישראל</p>
<p>הביטוח הלאומי מעביר לקופות החולים רשימות של מי שעשויים להיות זכאים להטבות, והן אמורות להינתן באופן אוטומטי. לברורים יש לפנות לקופת החולים שבה רשום מקבל קצבת הנכו.</p>	<p>מקבלי קצבת נכות כללית</p>	<p>פטור מאגרת תשלום בביקור אצל רופא מקצועי ופנימי, בקבלת טופס התחייבות (טופס 17) ובביקור במכונים ומרפאות חוץ; תקרת השתתפות בתשלום לתרופות</p>	<p>קופת חולים</p>
<p>הביטוח הלאומי מעביר לרשות המים רשימות של מי שעשויים להיות זכאים להטבה. כתובת המגורים של הזכאי צריכה להיות מעודכנת במ' הפנים</p>	<p>מקבלי קצבת נכות כללית שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של 70% ומעלה. ההטבה אמורה להינתן באופן אוטומטי</p>	<p>כמות מים נוספת של עד 3.5 מ"ק לחודש בתעריף הנמוך</p>	<p>רשות המים</p>

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

<p>יש להגיש את הבקשה לפטור לפקיד השומה במקום המגורים. פטור ממס הכנסה חל על נכות רפואית בלבד, ולא על נכות תפקודית. הפטור ניתן רק אם תקופת הנכות הכוללת עולה על 184 יום, והוא ניתן עד לתקרת הכנסה המתעדכנת מידי שנה. נכה שלא נקבעו לו אחוזי נכות או שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור הנמוך מ-90% בחישוב מיוחד, יגיש בקשה לפטור לפקיד השומה לצורך קבלת זימון לוועדה רפואית לצרכי מס הכנסה.</p>	<p>עיוור או בעל ליקוי ראייה חמור; נכה שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 100%; נכה שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 90% מפגיעות באיברים לפי חישוב מיוחד; נכה שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 89% לצמיתות לפי חישוב מיוחד</p>	<p>פטור מתשלום מס הכנסה</p>	<p>רשות המיסים</p>
<p>לפרטים נוספים: מוקד רשות המסים בטלפון *4954, או באתר האינטרנט של רשות המסים</p>	<p>עובדים המשתכרים עד רמת שכר מסוימת</p>	<p>מענק עבודה, "מס הכנסה שלילי"</p>	
<p>יש לפנות ללשכת מיסוי המקרקעין במשרד האוצר עם אישור מהביטוח הלאומי על הזכאות לקצבת נכות</p>	<p>מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי-כושר לצמיתות בשיעור של 75% לפחות; מי שנקבעה להם נכות רפואית משוקללת בשיעור של 90% ומעלה; מי שנקבעה להם נכות רפואית לצמיתות בשיעור של 100%</p>	<p>הנחה במס רכישה</p>	<p>רשות המיסים - מיסוי מקרקעין</p>
<p>ההנחה ניתנת על פי הכללים שקבעה כל אחת מהרשויות המקומיות</p>	<p>מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי-כושר בשיעור לפחות 75%, וכן מי שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של לפחות 90%</p>	<p>הנחה בארנונה</p>	<p>רשות מקומית</p>

זכאויות במוסד לביטוח לאומי

*סיוע בשכר דירה למקבלי קצבת נכות כללית

מקבלי קצבת נכות כללית עשויים להיות זכאים לסיוע בתשלום שכר דירה עבור דירה שהם שוכרים בשוק הפרטי. גובה הסיוע נקבע לפי הרכב המשפחה (יחידים, זוגות, עם ובלי ילדים). **מי זכאי?** מקבל קצבת נכות כללית שנקבעה לו דרגת אי כושר בשיעור של 75% ומעלה והוא חסר דירה. **איך מקבלים את הסיוע?** מגישים בקשה בצירוף אישורים מתאימים לאחת מחברות ההרשמה לסיוע בדיוור מטעם משרד הבינוי והשיכון באזור המגורים, לפי כתובת רשומה.

- אלונים (מ.ג.ע.ר) טלפון מוקד מידע 8583*
- מילגם טלפון מוקד מידע 2310*
- עמידר טלפון מוקד מידע 6266*

אדם שבקשתו נבדקה ונמצא כי זכאי לסייע יקבל "תעודת זכאות": מסמך המאשר את הזכאות, ומפרט את רמת הסיוע ואת התנאים והמגבלות שנקבעו. תוקף הזכאות לסיוע ייקבע לשנה מיום הגשת הבקשה. על מנת לממש את הסיוע בפועל יש להגיש לחברה להרשמה לסיוע בדיוור את תעודת הזכאות וחוזת שכירות תקף כחוק.

רר על החלטה בנושא זכאות לסיוע ממשרד השיכון:

קיימת אפשרות לערער על גובה הזכאות לסיוע בשכר דירה או על דחיית זכאות בפני הבאים:

1. ועדת חריגים עליונה - דנה בבקשות לסיוע החורג מהכללים.
 2. הוועדה הציבורית לערעורים - דנה בערעורים על החלטות הוועדה העליונה.
- את הערעור יש להגיש לאחר דחיית הבקשה באופן רשמי (כלומר, גם אם ידוע לך כי אינך עומד בתנאי הזכאות מלכתחילה, עליך להגיש את הבקשה למטרת הגשת הערר), באמצעות סניף חברת ההרשמה לסיוע בדיוור, בצירוף מסמכים התומכים בקביעת זכאות חריגה.

חסר דירה: יחיד/ה בגיל 21 ומעלה או משפחה (כל אחד מבני המשפחה) שאין ולא היו להם ב-10 שנים שחלפו למועד הגשת הבקשה בנפרד או במשותף עם אחרים זכויות כלשהן בדירה או בחלק מדירה או בדירה בשלבי בנייה (לרבות רישום פורמאלי).

מידע נוסף אודות זכאויות במוסד לביטוח לאומי באתר הבית של שלווה

https://hospitals.clalit.co.il/shalvata/he/rights/Pages/social_security_rig_hsts.aspx

מידע מפורט באתר הביטוח הלאומי

<https://www.btl.gov.il/AllRights/Pages/mosdot.aspx>

שלוותה

מרכז לבריאות הנפש

